

Niet zonder slag of stoot. De geweldsbevoegdheid en doorzettingskracht van de Nederlandse politie (2005). J. Naeyé (Vrije Universiteit, Amsterdam). Politiewetenschap 26

Doelstelling

In kaart brengen hoe de politie in het jaar 2000 de geweldsbevoegdheid heeft gehanteerd; dit met het oog op toekomstig onderzoek (Politiewetenschap 45 a t/m e)

Hoofdvragen

Wat was de aard en omvang van het politieke geweldgebruik in 2000? Welke gevolgen heeft het geweldgebruik gehad en hoe is dat achteraf beoordeeld? Welk regionaal en landelijk beeld komt daaruit naar voren? Hoe verhouden de beelden zich tot die uit eerder onderzoek? Welke conclusies en aanbevelingen zijn hieraan te verbinden?

Methoden van onderzoek

kwantitatieve analyse van alle geweldsmeldingen uit de bedrijfsprocessensystemen, aangevuld met andere interne en externe administratiesystemen (n=4592, betrekking hebbend op 3542 voorvallen)

Samenvatting

De studie bestrijkt het hele spectrum van het politieke geweldgebruik zoals dat door de politie is gerapporteerd in het jaar 2000: fysieke geweld, wapenstok, pepperspray, surveillancehond, dreigen met het dienstpistool en het waarschuwend en gericht schieten. De gegevens betreffen niet alleen de regiokorpsen maar ook de Koninklijke Marechaussee en het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). Ook het geweldgebruik door bijzondere (gewelds)eenheden zoals arrestatieteams, ME en bijzondere bijstandseenheden is in kaart gebracht.

Het landelijke beeld dat uit de studie naar voren komt, is dat de politie in het algemeen effectief maar tegelijkertijd terughoudend van haar geweldsbevoegdheid gebruik heeft gemaakt. Inzichtelijk wordt gemaakt hoe gevaarlijk, bizar en onvoorspelbaar het politiewerk op straat kan zijn en hoeveel moed en professionele vaardigheden soms nodig zijn om het politieoptreden tot een goed einde te brengen met zo min mogelijk geweldgebruik.

Uit het onderzoek blijkt dat het politieke geweldgebruik voor 80% bestaat uit kleinschalig aanhoudingsgeweld waarbij twee politieambtenaren en een verdachte zijn betrokken. Gemiddeld werd maar één op de honderd aanhoudingen door de politie met geweld afgedwongen.

Als deze gegevens worden afgezet tegen het totaal aantal politiemensen (36.500), het aantal door de politie opgemaakte processen-verbaal ter zake van misdrijven (1.173.700) en het aantal aanhoudingen voor misdrijven waarin geweldgebruik een rol bleek te spelen (meer dan 200.000), dan kan, zo concludeert de onderzoeker, niet worden gezegd dat met 3317 geweldsincidenten de omvang van het politieke geweldsgebruik in het jaar 2000 van een onacceptabel hoog niveau is geweest, noch dat de politie in dat jaar te vaak of te hardhandig van de geweldsbevoegdheid gebruik heeft gemaakt.